

Галасюк С. С.

к.е.н., доцент

кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу ОНЕУ

ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ

На підставі власних досліджень існуючих моделей державного регулювання у сфері туризму, застосованих у різних країнах світу [1; 2]; аналізу таких засобів державного впливу на суб'єктів туристичного ринку, як ліцензування туроператорської діяльності [3], категорювання засобів розміщення [4; 5; 6]; вивчення специфіки організації екскурсійної діяльності [7; 8] та різних видів туризму, зокрема лікувально-оздоровчого [9], етнічного, ділового, автомобільного, молодіжного тощо, а також враховуючи Рекомендації парламентських слухань з розвитку туристичної індустрії в Україні [10], зроблено висновок, що для сталого розвитку туризму в нашій державі потрібно формувати туристичну політику з оглядом на міжнародний досвід, акцентуючи увагу як на законодавчих актах туристично розвинутих країн, так і на документах їх професійних асоціацій, що працюють у сфері туризму.

Для збільшення обсягів туристопотоку, зростання надходжень від туристичної діяльності, підвищення внеску суб'єктів господарювання, діючих у сфері туризму, в економіку України, потрібно:

– Надати центральному органу виконавчої влади у сфері туризму широкі повноваження щодо: розроблення та вдосконалювання нормативно-правової бази, необхідної для організації туристичної діяльності; координації взаємовідносин між міністерствами, відомствами й органами регіональної влади з питань розвитку туризму; налагодження зв'язків з іншими країнами та міжнародними організаціями стосовно розвитку міжнародних туристичних обмінів; просування національного туристичного продукту за рубежом; здійснення інформаційного обслуговування туристичного бізнесу. Характерними особливостями такої моделі державного регулювання у сфері туризму в економічно розвинутих країнах є: активний пошук можливостей щодо узгодження інтересів держави та приватного

бізнесу, центру та регіонів; отримання відносної самостійності національної туристичної адміністрації в прийнятті рішень; розподіл на її дві структури – «адміністративну» і «маркетингову» з поступовим переходом останньої на змішане фінансування – за рахунок коштів державного бюджету й самоокупності.

– Змінити підходи до гарантування туроператорами своєї цивільної відповідальності перед туристами шляхом установлення фінансових гарантій, розмір яких повинен залежати не тільки від виду туристичної діяльності, але й від обсягу надаваних туристичних послуг та отриманих доходів.

– Скасувати законодавчу норму щодо виключності туроператорської діяльності, згідно з якою туроператори не мають права надавати послуги з розміщення, харчування, перевезення та інші, що значною мірою впливає на погіршення якості обслуговування туристів та не дозволяє туроператорам отримувати додаткові доходи.

– Відновити ліцензування турагентської діяльності або запровадити на законодавчому рівні альтернативний механізм захисту прав споживачів та партнерів по бізнесу (наприклад, шляхом формування державного реєстру суб'єктів туристичної діяльності для обов'язкового внесення до нього даних про турагентів; створення національного стандарту про вимоги щодо провадження турагентської діяльності).

– Увести нульову ставку ПДВ при оподаткуванні послуг по в'їзному туризму, що дозволить збільшити іноземний туристопотік; знизити податковий тиск на суб'єктів підприємницької діяльності, працюючих у сфері туризму, враховуючи міжнародний досвід з цього питання.

– Стимулювати створення потужних громадських організацій, об'єднуючих туроператорів та турагентів, які спроможні впливати на розвиток туристичного бізнесу в країні.

– Вилучити із Закону України «Про туризм» положення, згідно з яким готелем та аналогічним засобом розміщення може бути виключно юридична особа, тому що це обмежує права фізичних осіб-підприємців на провадження

готельного бізнесу, значно звужує рамки ринку готельних послуг та не дозволяє засобам розміщення, оформленим на ФОП, отримувати певні категорії.

- Переглянути вимоги до категорій готелів шляхом прийняття оновлених національних стандартів із готельного бізнесу, максимально наближених до європейської системи «Hotelstars Union», а також розробити нові правила провадження процедури категоризації.

- Розробити стандарт по категоризації засобів розміщення малої місткості на прикладі системи «Hotel Garni», застосованої в Німеччині, для сприяння малим готелям в розвитку бізнесу та отримання ними можливості правильно позиціонувати себе на ринку готельних послуг.

- Переглянути у бік зменшення норму щодо розподілу засобів розміщення на колективні та індивідуальні, яка зараз встановлена на рівні 30-ти місць для організації ночівлі, а також запровадити дієвий механізм контролю за індивідуальними засобами розміщення щодо провадження ними діяльності та подання податкової звітності, враховуючи при цьому світовий досвід.

- Запровадити дієву систему категорій для засобів розміщення, які не мають статусу готелю, з метою стимулювання підвищення ними рівня сервісу та сприяння туристам у виборі оптимального для них варіанта проживання.

- Скасувати існуючу норму про встановлення іншим засобам розміщення категорій за «рівнями обслуговування», вимоги до яких не розроблені, не зважаючи на їх декларування з 2009 р.

- Узгодити типи засобів розміщення, за якими здійснюються статистичні спостереження у вигляді форми № 1-КЗР, з національним стандартом ДСТУ 4527:2006 «Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення».

- Подолати суперечності між законами України «Про туризм», «Про курорти», «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та іншими нормативно-правовими документами, регламентуючими діяльність у сфері туризму, для розвитку лікувально-оздоровчого туризму та таких засобів розміщення, як санаторії, профілакторії, пансіонати, будинки відпочинку тощо.

– Сприяти розвитку галузевої науки, здійсненню досліджень у сфері туризму, вдосконалюванню підготовки фахівців з туризму; стимулювати вітчизняні підприємства туристичної галузі щодо створення умов для проходження студентами навчально-виробничої практики на їх базі, сприяти підвищенню престижу туристичних професій і заохоченню молоді до усвідомленого вибору кар'єри у сфері туризму тощо.

Список використаних джерел:

1. Галасюк С.С. Необхідність удосконалення державного регулювання сфери туризму України / С.С. Галасюк // Туристична освіта в Україні: проблеми і перспективи: Зб. наук. праць. – К.: Тонар, 2007. – С. 67-73.
2. Галасюк С. С. Модели государственного регулирования в сфере туризма / С. С. Галасюк // Научные исследования в сфере туризма: труды Международной туристской Академии. – М.: МТА, 2010. – Вып. 6. – С. 189-204.
3. Герасименко В. Г. Ліцензування туристичної діяльності в Україні у контексті міжнародного досвіду / В. Г. Герасименко, С. С. Галасюк // Журнал європейської економіки. – Том 10. – Вип. 4. – Тернопіль: Терноп. нац. екон. ун-т, 2011. – С. 402-414.
4. Галасюк С. С. Международный опыт категоризации средств размещения туристов / С. С. Галасюк //
5. Галасюк С. С. Проблеми категоризації готельних підприємств в Україні / С. С. Галасюк // Вісник ДІТБ: зб. наук. праць. Вип. 14. – Донецьк: Донецький інститут туристичного бізнесу, 2010.
6. Галасюк С. С. Організаційно-економічні засади функціонування малих готелів: монографія / С. С. Галасюк, О. В. Шикіна. – Одеса: Атлант, 2015. – 279 с.
7. Галасюк С. С. Організаційно-правове забезпечення провадження екскурсійної діяльності / С. С. Галасюк // Актуальні питання управління сталим розвитком у сучасному суспільстві: проблеми та перспективи: матеріали IV міжнародної конференції, 15-16.10.2015 р. – Кременчук: КрНУ, 2015.
8. Галасюк С. С. Проблемні питання організації діяльності фахівців туристичного супроводу в Україні / С. С. Галасюк // Глобальні та національні проблеми економіки: електронне наукове фахове видання. – Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2015. – Вип. 7. – С. 566-569.
9. Галасюк С. С. Проблеми розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні / С. С. Галасюк, К. А. Галасюк // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – Вип. 5. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2011. – С. 16-21.
10. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Розвиток туристичної індустрії як інструмент економічного розвитку та інвестиційної привабливості України»: Постанова Верховної Ради України № 1460-VIII від 13.07.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1460-19>.